

10. Прилуцький С. В. Вступ до судової влади: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. 317 с.
11. Про адміністративну процедуру: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#n856>.
12. Селіванов А. О. Судове право як самостійна галузь системи сучасного українського права. *Право України*. 2015. № 3. С. 9–17.
13. Селіванов А. О. Судове право: нова галузь права чи теоретична думка? *Вісник Верховного Суду України*. 2008. № 6. С. 6–9.
14. Серьогін С. Влада і державна служба: Історичний аспект: навч. посіб. 1999. URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Qrc8YeEAAAAAJ&hl=ru>.
15. Серьогін С. Державний службовець у відносинах між владою і суспільством. 2002. URL: <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Qrc8YeEAAAAAJ&hl=ru>.
16. Скрипнюк О. В. Конституція України та її функції: проблеми теорії та практики реалізації: монографія. Київ: Академія правових наук України, 2005. 167 с.
17. Скрипнюк О. В. Соціальна, правова держава в Україні: проблеми теорії і практики: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2000. 600 с.
18. Скрипнюк О. В. Теоретико-методологічні засади формування та розвитку громадянського суспільства і правової держави в Україні: монографія. Київ: Хрещатик, 1995. 216 с.
19. Цветков В. В., Кресіна І. О., Коваленко А. А. Суспільна трансформація і державне управління в Україні: політико-правові детермінанти: монографія. Київ: Концерн ВД «Ін Юре», 2003. 496 с.
20. Щербанюк О. В. Становлення концепції судового права. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. Вип. 32. Т. 1. С. 157–160.

УДК 341.1: 061.1ЄС (043.2)

Варава І.П., доктор філософії,
Дячишин М.В., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВІ ЦІННОСТІ ЯК КЛЮЧ ДО УСПІШНОЇ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Сучасний світовий розвиток країн характеризується активізацією інтеграційних процесів у світі та Європі зокрема. Початок третього тисячоліття вже ознаменувався глобалізацією суспільного розвитку; зближенням націй, народів, держав; переходом людства до новітніх науково-інформаційних технологій, високих економіко-технологічних

укладів; загостренням конкуренції регіонів, націй, держав, окремих громадян; докорінною зміною підходів до освітньої політики в цілому, захисту прав та основоположних свобод людини, тобто актуалізацією правових цінностей.

Однією з фундаментальних складових та ключових критеріїв, за якими Україна оцінюється Європейським Союзом, є правові цінності. І це зрозуміло. По-перше, правові цінності відображають спільні для країн ЄС принципи, які є основою для побудови демократичного, справедливого та ефективного суспільства. По-друге, вони забезпечують захист прав людини та основоположних свобод, сприяють розвитку демократії і верховенства права. А по-третє, впровадження правових цінностей у вітчизняне законодавство та практику сприяє зміцненню демократичних інститутів, захисту прав та свобод людини, що в кінцевому результаті сприяє покращенню якості життя громадян.

Сучасні дослідники проблеми правових цінностей та їх значення в умовах євроінтеграції України (О. Крюков, І. Снігур, О. Кривошеєв, А. Пазенок, О. Головка) розкривають правові цінності в контексті євроінтеграції України з різних аспектів: теоретичні основи та практичне впровадження в Україні, взаємозв'язок правових цінностей та євроінтеграційних процесів в Україні тощо. Їх праці сприяють розумінню важливості правових цінностей для зближення з Європейським Союзом та розвитку сучасного демократичного українського суспільства. Інтереси України та ЄС збігаються. Європейська інтеграція стала стратегічною ціллю нашої держави, оскільки Україна потребує нині європейських норм і стандартів для забезпечення функціонування власної демократії, її переорієнтацію з держави на людину, на фундаментальні людські та правові цінності.

Євроінтеграція України відбувається в умовах широкомасштабної російської інтервенції. Війна, розв'язана країною-агресором, з одного боку, довела готовність українців захищати незалежність своєї країни, європейський шлях її розвитку, об'єднала українську націю і зміцнила громадську підтримку руху до ЄС. А з іншого – активізувала двосторонні процеси євроінтеграції, надала нової якості політики Брюсселя в українському напрямі, змусила переглянути підходи і пріоритети у сфері безпеки. Водночас війна, під час якої Україна зазнала величезних людських та фінансово-економічних втрат, вплинула на характер просування до об'єднаної Європи, обумовила особливості «воєнної» євроінтеграції [1].

Збройна агресія Росії, як відзначає науковець Г.Яворська, стала «довгостроковим чинником деструктивних впливів на глобальну та регіональну безпеку, на українську внутрішню політичну, економічну та соціальну реальність» [2]. У часи війни безпекові загрози перетворюються

на складники життєвого оточення. Пошуки сутності війни та миру, проблеми їхньої онтології набувають поряд із теоретико-методологічним також і безпосереднє практичне значення... Війна і мир належать до категорії явищ, що справляють потужний вплив на розвиток людської думки [2, с. 110].

Як зазначав давньогрецький філософ Епікур, держава і право виникають тоді, коли люди укладають між собою угоду з метою забезпечити спільну користь – взаємну безпеку. Звідси, основним призначенням держави є безпечне існування соціуму. Тобто національна (суспільна) безпека – це безпека всіх і кожної особи, які проживають на території України [3, с. 40].

Таким чином, сьогодні перед Україною стоять такі першочергові завдання: реформування структурних ланок державних органів державної влади та їх структурних підрозділів відповідно до чіткого визначення їх завдань та функцій; усунення дублювання та паралелізму в діяльності окремих органів; захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру та перехід від практики ситуативного реагування на несподівані загрози й небезпеки до комплексної, довгострокової і науково обґрунтованої державної політики в сфері національної безпеки.

Для забезпечення відповідності України правовим цінностям ЄС необхідно здійснити низку заходів, зокрема: прийняти та привести у відповідність до європейських стандартів національне законодавство; створити ефективну систему правосуддя та правоохоронних органів; забезпечити дотримання прав людини та основоположних свобод, а особливо - впровадити систему захисту прав людини в правоохоронній діяльності, яка гарантуватиме дотримання прав громадян під час їхнього затримання, допиту та утримання в місцях позбавлення волі, а також забезпечити розвиток інституту громадського контролю за діяльністю органів державної влади та місцевого самоврядування.

Важливо, щоб ці заходи були спрямовані на досягнення спільної мети – побудови справедливого та ефективного суспільства в Україні, оскільки правові цінності є важливим фактором розвитку України в умовах євроінтеграції.

Література

1. Україна на шляху до ЄС: реалії та перспективи. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. *Національна безпека і оборона*. № 1-2. 2022. С. 187-188.

2. Яворська Г.М. Війна і мир у сучасних парадигмах безпекових досліджень. *Стратегічні пріоритети*. № 1(49), 2019. С. 110-116.

3. Лемак О.В. Українська нація і національна безпека: аспекти співвідношення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. 2014. № 27. С. 40-44.

УДК 340.11:124.5(043.2)

Варава І.П., доктор філософії,
Івахненко К.І., здобувачка вищої освіти
другого (магістерського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВОВІ ЦІННОСТІ ТА ЇХ РОЛЬ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Право сьогодні віднесено до числа основних цінностей світової культури, що виробило людство в процесі свого розвитку. Протягом усієї сучасної історії право слугувало універсальним засобом міжособистісного спілкування. Закон, як відомо, поширюється на всі основні сфери суспільного життя: політичне, економічне, соціальне і духовне. Але, перш за все, це засіб соціального регулювання. Завдяки своїй інституційності право характеризується особливими якостями, як от: загальнообов'язковість, формальна визначеність, високий ступінь захищеності та інші, які розкривають його місію як носія значущих соціальних цінностей.

Говорячи про цінність, яка належить певному предмету, ми говоримо про персоніфікацію поняття «цінність». Вказуючи на суб'єктивний характер будь-яких ціннісних відносин, ми маємо на увазі, що цінності обумовлені практичною діяльністю людини і тісно пов'язані з нею. Цю обставину переконливо доводить той факт, що цінності змінюються, коли змінюється сама людина. Якщо інструмент середньовічної людини міг бути вершиною технічної творчості для свого часу, то зараз він має лише історичну та наукову цінність як свідчення еволюції людського суспільства. Тому неможливо розглядати людську діяльність поза контекстом цінностей, у т.ч. невід'ємною частиною соціальної та правової комунікації [2, с. 6-7].

Право є важливим інструментом та найціннішою функцією, за допомогою якого суспільство змушує державні інститути діяти в його інтересах. Держава, своєю чергою, застосовує закон для організації та раціоналізації роботи своїх інститутів і виступає ініціатором соціального розвитку і прогресу суспільства. Для окремої особистості цінність права полягає в тому, що право захищає людину від самої держави, від посягань на її особисте життя, від посягань на права і свободи людини та